

Handläggare
Johan Adolfsson
Telefon: 08-508 33 926**Till**
Utbildningsnämnden
2017-02-02

Vissa skollagsfrågor - del 4

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 110-1908/2016

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Tony Mufic
UtbildningsdirektörMalin Eriksson
Avdelningschef

Sammanfattning

Utbildningsdepartementet har i promemorian ”Vissa skollagsfrågor – del 4” föreslagit förändringar i skollagen. Förvaltningen är till största delen positiv till de förslag som framförs i promemorian. Förvaltningen har dock vissa synpunkter när det gäller promemorians förslag till ändringarna rörande möjligheten att återkalla tillstånd samt förslaget om ändringarna av bestämmelserna om registerkontroll.

Bakgrund

Skollagen trädde ikraft den 1 augusti 2010 och har tillämpats på utbildning och annan verksamhet sedan den 1 juli 2011. Då skollagen är en omfattande lagstiftning har utbildningsdepartementet ansett att det finns behov att se över ett antal frågor och har sedan 2013 en arbetsgrupp som har till uppdrag att utarbeta förslag till vissa ändringar av skollagen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med förskoleavdelningen, grundskoleavdelningen, gymnasieavdelningen och avdelningen för utveckling och samordning.

Ärendet/Förvaltningens synpunkter och förslag

Förslag

Ett av Statens skolinspektion beslutat godkännande av enskild som huvudman för utbildning inom skolväsendet ska återkallas om inte verksamheten har startat senast två år efter det första läsår godkännandet avser. Ett av kommunen beslutat godkännande av enskild som huvudman för utbildning i förskolan och vissa fritidshem eller ett beslut av kommunen om rätt till bidrag för pedagogisk omsorg ska återkallas om verksamheten inte har startat senast två år efter den första tidpunkt som godkännandet eller beslutet avser. Skolinspektionen eller en kommun ska också få återkalla ett godkännande eller ett beslut om rätt till bidrag om verksamheten i annat fall inte bedrivits under en tid av två år eller om den enskilde begär det. Om det i fall som avses ovan och som gäller ett av Skolinspektionen beslutat godkännande får återkallelsen avse den del av verksamheten vid en viss skolenhet som inte har startat, inte längre bedrivs eller som den enskilde inte längre vill ha godkännande för. Skolinspektionen respektive kommunen ska få avstå från att återkalla ett godkännande eller ett beslut om rätt till bidrag om det finns särskilda skäl för den enskilde huvudmannen att överskrida ovan nämnda tidsgränser. Vidare ska Skolinspektionen eller en kommun återkalla ett godkännande av en enskild som huvudman för utbildning inom skolväsendet eller ett beslut om rätt till bidrag för pedagogisk omsorg om den enskilde försätts i konkurs eller om beslut har fattats om tvångslikvidation. Ett sådant beslut ska gälla omedelbart, om inte annat beslutas. Beslut om återkallelse av godkännande eller beslut om rätt till bidrag ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol under förutsättning att återkallelsen inte har skett efter begäran av den enskilde. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är i huvudsak positiv till de förslag till ändringar i skollagen som framförs i promemorian. Förvaltningen vill dock framföra följande:

När det gäller promemorians förslag om att en tillsynsmyndighet kan besluta om att återkalla ett godkännande eller ett beslut om rätt till bidrag för verksamhet som inte bedrivs vill förvaltningen anför att vid den tillståndsprocess som tillämpas inom Stockholms stad är ett godkännande knutet till en viss angiven adress. För att kunna beviljas tillstånd eller rätt till bidrag krävs att verksamheten ska ha lokaler som är ändamålsenliga. Med anledning av detta krav i

processen är det få fristående förskolor som har vilande tillstånd. Den verksamhet som framförallt kan komma ifråga för återkallande inom Stockholms stad är pedagogisk omsorg där det är fler huvudmän som inte väljer att starta sin verksamhet eller väljer att inte längre bedriva verksamheten.

Förvaltningen instämmer när det gäller promemorians förslag om att ett återkallande av ett beslut om godkännande från Skolinspektionen får avse del av verksamheten som inte har startat, inte längre bedrivs eller som den enskilde inte längre vill ha godkännande.

När det gäller förslaget om tidpunkten för när beslut om återkallande av godkännande och beslut om rätt till bidrag för verksamhet som är vilande eller inte har startats får fattas har förvaltningen följande synpunkter. När det gäller tillstånd för fristående förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, gymnasium och gymnasieskola gör förvaltningen ingen annan bedömning än vad som föreslås i promemorian. När det gäller förskola och annan pedagogisk omsorg vill förvaltningen anför att, som ovan angivet, är ett tillstånd inom Stockholms stad knutet till en viss adress. Detta medför enligt förvaltningen att de huvudmän som har fått ett tillstånd i normala fall startar sin verksamhet snabbare.

Förvaltningen vill därtill anför att ett alternativ till förslaget skulle kunna vara att ett beslut om godkännande eller beslut om rätt till bidrag förfaller om inte den verksamhet som tillstånd/beslut avser startas inom angiven tid och att huvudmän som inte önskar att tillståndet ska förfalla ska ansöka om detta.

Vad avser promemorians förslag om att de tillståndsgivande myndigheterna ska kunna avstå från att återkalla ett godkännande eller beslut om rätt till bidrag gör förvaltningen följande bedömning. Förvaltningen är positiv till/instämmer i till promemorians förslag. Förvaltningen noterar att det i förslaget inte är preciserat vad som avses med särskilda skäl. Enligt förvaltningen bör det ges en relativ frihet att göra bedömning avseende vad som faller inom området för särskilda skäl.

När det gäller promemorians förslag om att ett godkännande ska återkallas om den enskilde begär det instämmer förvaltningen med promemorians förslag.

Förvaltningen instämmer med vad som framförs i promemorian om att förutsättningarna för godkännande eller beslut om rätt till bidrag då en huvudman försätts i konkurs eller i tvångslikvidation. Förvaltningen vill påpeka att det kan finnas skäl att låta en verksamhet få fortsätta bedriva sin verksamhet trots att det finns ekonomiska bekymmer. Det kan därför finnas anledning att överväga att tillsynsmyndigheterna istället för att de ska återkalla ett godkännande eller beslut om rätt till bidrag får en rätt att återkalla tillstånd och rätt till bidrag. Förvaltningen gör bedömningen att det i vissa kommuner finns kompetens att kunna göra bedömningen om ett tillstånd eller beslut om rätt till bidrag ska återkallas.

Förvaltningen anser att det kan finnas fler omständigheter som kan ligga till grund för ett återkallande av en avregistrering för F-skatt och andra fall då huvudmannen inte längre kan anses vara näringsidkare.

Förslag

Tillvägagångssättet för registerkontroll enligt skollagen ska ändras så att den som omfattas av registerkontrollen ska visa upp ett registerutdrag i stället för att lämna ett särskilt utdrag. Vidare ska dokumentation av sådan kontroll göras, vilket endast ska få ske genom en anteckning om att utdraget har visats upp. Bestämmelsen om undantag från registerkontroll ska avse undantag från skyldigheten att visa upp ett registerutdrag, i stället för undantag från att behöva lämna ett sådant utdrag. Bestämmelsen om återlämnande av registerutdrag ska tas bort.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar till viss del promemorians förslag och konsekvensbeskrivningar. Förvaltningen vill dock påpeka följande. Den föreslagna förändringen skulle enligt förvaltningen innebära ett försvårande av tillsyn av om huvudmännen har följt bestämmelserna om registerkontroll eller inte. Förvaltningen kan konstatera att detta är en vanlig brist vid tillsyn hos huvudmännen. Förvaltningen anser att denna brist ska anses vara mycket allvarlig och ifrågasätter att det räcker med att en anteckning görs i personalakten om att ett registeruppdrag har visats upp. Enligt förvaltningens mening innebär den föreslagna förändringen att det är enbart den anställande huvudmannen som kan anses kunna genomföra kontrollen. Förslaget skulle innebära att tillsynsmyndigheternas uppdrag försvåras.

Vid en avvägning mellan de anställdas personliga integritet och barnens skydd anser förvaltningen att barnrättsperspektivet ska väga

tyngre. Förvaltningen delar utredningens bedömning att förslaget innebär ett ökat skydd för den personliga integriteten för de anställda då risken för spridning av uppgifterna minskar och att ett införande av förslaget därtill också skulle innebära en minskad administration för huvudmännen. Förvaltningen vill dock som ovan anförts, påpeka att en förändring i enlighet med förslaget kan innebära en ökad risk för barn och elever.

För det fall den nuvarande regleringen ska behållas vill förvaltningen påtala att de registerutdrag som idag lämnas in till skolor/förskolor som omfattas av offentlighetsprincipen inte omfattas av någon sekretessgrund utan måste lämnas ut om en sådan begäran sker.

Förslag

De justerade bestämmelserna i skollagen om registerkontroll ska utvidgas till att även gälla den som erbjuds anställning inom gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan samt av den som på annat sätt erbjuds eller tilldelas arbete inom dessa båda skolformer. Registerkontroll ska även göras av personer som inom de aktuella skolformerna tilldelas plats för verksamhetsförlagd utbildning eller plats för arbetspraktik eller andra programinsatser inom ramen för ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar promemorians bedömning vad avser förslag och konsekvenser med tillägg av ovanstående synpunkter kring registerkontroll.

Förslag

Huvudmannen för en fristående gymnasiesärskola ska, innan en sökande tas emot, hämta in ett yttrande från elevens hemkommun. Yttrandet ska innehålla uppgift om huruvida sökanden tillhör gymnasiesärskolans målgrupp. Om sökanden har sökt till ett individuellt program ska yttrandet även innehålla uppgifter om huruvida sökanden bedöms ha förutsättningar att följa undervisningen på ett nationellt program och om överenskommelse om bidrag för sökandens utbildning. I skollagen ska det införas upplysningsbestämmelser som gör det lättare att förstå hur bestämmelserna om mottagande av elever i gymnasiesärskolan med offentlig respektive enskild huvudman förhåller sig till varandra.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar promemorians bedömning vad avser förslag och konsekvenser.

Förslag

Vid betygssättning i kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna ska det, i likhet med vad som gäller vid betygssättning i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan, få bortses från enstaka delar av kunskapskraven om det finns särskilda skäl. Sådana delar av kunskapskraven som rör säkerhet eller hänvisar till lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter ska alltid uppfyllas. Detta ska gälla såväl i vuxenutbildningen som i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar promemorians bedömning vad avser förslag och konsekvenser.

Förslag

Regeringen ska, utöver vad som i övrigt följer av skollagen, få meddela föreskrifter om att kommuner, när det gäller distansundervisning för utlandssvenska elever som varaktigt vistas utomlands, får sätta betyg, anordna provning samt utfärda betyg, gymnasieexamen och intyg enligt de bestämmelser som gäller för skolväsendet. Regeringen ska även få meddela föreskrifter om att en myndighet i enskilda fall får besluta i sådana frågor. Bemyndigandet att få meddela föreskrifter om att enskilda får sätta betyg, anordna provning samt utfärda betyg, gymnasieexamen och intyg enligt de bestämmelser som gäller för skolväsendet och om att en myndighet i enskilda fall får besluta i sådana frågor ska ändras till att endast gälla för regeringen. Regeringen ska även få meddela föreskrifter om ytterligare villkor för sådana tillstånd som anges ovan.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar promemorians bedömning vad avser förslag och konsekvenser.

Förslag

Samtliga lagförslag i promemorian ska träda i kraft den 1 juli 2018.

När det gäller ändringarna i skollagen avseende registerkontroll krävs övergångsbestämmelser. Bestämmelserna om registerkontroll inom gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska inte tillämpas på den som erbjuds eller tilldelas arbete, under omständigheter liknande dem som förekommer i ett anställningsförhållande inom verksamheten, om det sker genom uppdrag, anställning hos någon som ingått avtal med den som bedriver verksamheten eller anställning inom annan kommunal verksamhet och personen i fråga

hade uppdraget eller anställningen före ikraftträdandet. Inte heller den som tilldelas plats för verksamhetsförlagd del av utbildning eller plats för arbetspraktik eller annan programinsats och personen i fråga hade antagits till utbildningen eller påbörjat deltagande i arbetsmarknadspolitiskt program före ikraftträdandet, ska omfattas av registerkontroll inom gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Den upphävda bestämmelsen om återlämnande av registerutdrag i original ska fortsätta att gälla för den som har lämnat registerutdrag till en huvudman före ikraftträdandet.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar promemorians bedömning vad avser förslag och konsekvenser för det fall promemorians förslag om registerkontroll införs.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och att beslutet justeras omedelbart.

Bilaga

Remiss Vissa skollagsfrågor – del 4